GEMEENTE waadhoeke

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Waadhoeke

Nr. 232422

15 mei 2026

Ontwerp Omgevingsprogramma gemeente Waadhoeke - Logiesaccommodaties

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Waadhoeke, bijeen in zijn vergadering van 21 april 2026

besluit vrij te geven voor terinzagelegging:

Artikel I

Het ontwerp 'Omgevingsprogramma gemeente Waadhoeke - Logiesaccommodaties' zoals opgenomen in 'bijlage A'.

Artikel II

Van de terinzagelegging, de termijn voor terinzagelegging en de mogelijkheid om te reageren wordt kennis gegeven in het digitale gemeenteblad.
Aldus besloten in de collegevergadering van 21 april 2026.

De gemeentesecretaris,
Jeroen IJkema
De burgemeester,
André van de Nadort

Dit document is een ontwerpbesluit.

Bijlage A

Omgevingsprogramma gemeente Waadhoeke - Logiesaccommodaties

1 Inleiding

1.1 Waarom een omgevingsprogramma voor logiesaccommodaties?

Dit document is een uitwerking van de al bestaande Nota Recreatie en Toerisme 2020 'Beleef Waadhoeke' en vormt het op zichzelf staande omgevingsprogramma 'Logiesaccommodaties'. Dit omgevingsprogramma biedt handvatten voor zowel initiatiefnemers als de gemeente Waadhoeke om nieuw te ontwikkelen logiesaccommodaties en doorontwikkeling van bestaande accommodaties te kunnen toetsen.

Dit omgevingsprogramma maakt duidelijk op welke wijze nieuwe initiatieven een toegevoegde waarde vormen voor het aanbod van logiesaccommodaties in de gemeente Waadhoeke en zodoende bijdragen aan de ambities van de gemeente.

De 'Beleidsregels logiesaccommodaties gemeente Waadhoeke' zijn onlosmakelijk verbonden aan dit omgevingsprogramma en zijn vastgelegd in een afzonderlijk document. Het omgevingsprogramma en de beleidsregels worden beide bekend gemaakt in het Gemeenteblad op officiëlebekenmakingen.nl en worden daarmee ook zichtbaar binnen de lokale wet- en regelgeving op Overheid.nl. Het Omgevingsprogramma is daarnaast ook nog te vinden op Regels op de Kaart.

Zodra de link van de gepubliceerde beleidsregels op overheid.nl beschikbaar is wordt die ook op deze plek in het Omgevingsprogramma opgenomen.

1.2 Doelstellingen omgevingsprogramma en afbakening

De reikwijdte van dit omgevingsprogramma heeft als doel om een duidelijk kader te bieden – aan zowel initiatiefnemers als de gemeente - om nieuwe of uitbreidingen van bestaande logiesaccommodaties te kunnen toetsen.

Met dit omgevingsprogramma streven we op de korte termijn naar:
- Goede plannen: het omgevingsprogramma en de bijbehorende beleidsregels geven inhoudelijk richting aan initiatiefnemers met plannen voor doorontwikkeling bestaande en nieuwe logiesaccommodaties. Dit zorgt voor een kortere doorlooptijd van procedures en tevens dat er aan de plannen die passen bij de ambities van de gemeente toestemming wordt verleend;
- Eenduidige toetsing van initiatieven en begeleiding van initiatiefnemers: dit kader zorgt ervoor dat de gemeente plannen op een eenduidige manier kan toetsen en initiatiefnemers steeds op dezelfde wijze begeleid en behandeld worden. We weten welke vormen van logiesaccommodaties we waar willen toestaan, welke omvang van logiesaccommodaties we willen toestaan en op welke wijze logiesaccommodaties worden ontwikkeld om tot een kwalitatief aanbod te komen.

De gemeente daagt met dit kader de sector uit om met ambitieuze, innovatieve en kwalitatief goede plannen te komen.

1.3 Ambities gemeente Waadhoeke

De ambities op het gebied van toerisme en recreatie zijn groot. In hoofdstuk 2 van dit programma en in de nota Recreatie en Toerisme 'Beleef Waadhoeke' worden deze verder uitgewerkt. Het doel is niet om zoveel mogelijk toeristen te trekken, maar wel om meer geïnteresseerde en betrokken bezoekers te trekken en die een zo mooi mogelijke belevenis te bieden. Een passend aanbod van logiesaccommodaties draagt hieraan bij.

De bezoeker die de gemeente Waadhoeke graag trekt en die past bij onze regio, staat uitgebreid omschreven in het meerjarenplan 2025-2029 van Visit Noardwest-Fryslân, een regionale marketingsamenwerking tussen Waadhoeke, Harlingen en Leeuwarden. Het laten aansluiten van dit omgevingsprogramma op de gewenste doelgroep, draagt bij aan het realiseren van onze ambities (zie verwijzing in bijlage 2: meerjarenplan regiomarketing Noardwest Fryslân).

Op de langere termijn is het omgevingsprogramma een hulpmiddel om te komen tot een vitaal en toekomstbestendig logiesaanbod. Het toeristisch product van de regio trekt en behoudt daarmee de bezoekers we hier graag ontvangen en het omgevingsprogramma draagt bij aan andere maatschappelijke opgaven.

1.4 Bevoegdheden

Dit omgevingsprogramma geeft de gemeente handvatten om initiatieven te beoordelen op wenselijkheid en passendheid. Initiatieven kunnen als passend en wenselijk worden beschouwd wanneer deze voldoen aan de beleidsregels en/of het ontwikkelkader in dit omgevingsprogramma. Het vaststellen van dit omgevingsprogramma met daarin het ontwikkelkader en de beleidsregels, geeft het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid en bevoegdheid een weloverwogen oordeel te vellen over een initiatief en al dan niet een vergunning te verstrekken of af te wijken van het omgevingsplan.

Bij initiatieven die niet voldoen aan de beleidsregels (bindend) van het betreffende accommodatietype, wordt gekeken of het initiatief past binnen de ambities van de gemeente en is er per definitie sprake van maatwerk. Wanneer het initiatief past binnen de ambities van gemeente Waadhoeke (richtinggevend) is het verlenen van een vergunning wenselijk vanuit toeristisch-recreatief oogpunt. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd deze vergunning te verlenen. Wanneer het initiatief niet aan de beleidsregels van het betreffende accommodatietype en niet binnen de ambities van de gemeente past, kan het college een vergunningaanvraag afwijzen.

Grootschalige initiatieven (bijvoorbeeld het realiseren van nieuwe (niet ondergeschikte) recreatieve voorzieningen) die buiten de scope van dit omgevingsprogramma vallen, worden voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

2 Analyse

2.1 Een sector in ontwikkeling

In de gemeente Waadhoeke groeit de sector toerisme en is er ruimte om te groeien. Kijkend naar de verblijfsrecreatie zien we dat het aanbod beperkt is qua omvang, spreiding (weinig jaarrond aanbod) en diversiteit, maar dat het aantal initiatieven voor nieuwe accommodaties en uitbreiding van bestaande accommodaties toeneemt.

De komende jaren wordt een nog grotere groei verwacht, mede ook doordat het Planetarium de Werelderfgoed status heeft verkregen. We zien de kansen die de sector kan bieden. Niet alleen voor de lokale economie en werkgelegenheid, maar ook voor de leefbaarheid en brede welvaart.

Toerisme biedt kansen voor de agrarische sector en het veranderende landschap. Naast kansen zijn er ook uitdagingen, want groei van de sector mag niet leiden tot overlast bij inwoners of een negatieve impact op de natuur hebben. Ook de focus op en beleidsregels voor toeristische verhuur zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat we ambities kunnen realiseren en we voorkomen dat bijvoorbeeld vakantieparken woon- en huisvestingsparken worden.

2.2 Relatie met ander beleid en ontwikkelingen

2.2.1 Algemeen

Dit omgevingsprogramma maakt gebruik van en sluit aan op de geldende gemeentelijke, provinciale en landelijke visies, beleidsregels en beleid dat raakvlakken heeft met toerisme en recreatie in de gemeente Waadhoeke.

2.2.2 Landelijk

- De groeiende stroom bezoekers naar Nederland vraagt om spreiding in tijd en ruimte: men wil bezoekers op diverse momenten en meerdere plekken Nederland laten ontdekken. Dit vraagt om toeristisch aanbod dat relevant, bereikbaar, boekbaar, bezoekbaar en beleefbaar is.
- Door bestaand aanbod te versterken en nieuw aanbod te ontwikkelen, wordt Nederland een duurzame en toekomstbestendige bestemming.
- De landelijke visie ‘Perspectief 2030’ gaat over de duurzame ontwikkeling van bestemming Nederland en de veranderende rol van toerisme. Over de transformatiekracht van toerisme en de bijdrage die deze sector levert aan de maatschappelijke opgaven van ons land. Het doel van deze visie is het toekomstbestendig ontwikkelen van de bestemming Nederland als geliefde, waardevolle en leefbare bestemming voor zowel bezoeker als inwoner.

2.2.3 Provinciaal

In de beleidsnota ‘Gastvrij Fryslân 2028’ staan de beleidsregels van het provinciale beleid voor recreatie en toerisme en een aantal ontwikkelprincipes uitgewerkt:

- Het zoeken naar een juiste balans in spreiding van toerisme is één van de belangrijkste doelstellingen. In het uitvoeringsprogramma 'Gastvrij Fryslân 2028' is dit nog verder uitgewerkt en concreter gemaakt. Sinds 2023 is de groei in het Friese recreatie en toerisme bijgebogen naar 'slimme groei'. Bijvoorbeeld door in te zetten op spreiding in tijd (seizoen verbreding) en regio (nieuwe bestemmingen) of door experimentele circulaire ontwikkelingen te verwelkomen.
- Eén van de zeven opgaven van het Uitvoeringsprogramma 'Gastvrij Fryslân 2028' is het werken aan vitale en circulaire logiesaccommodaties genaamd het 'Actieplan vitale logiesaccommodaties'. Dit plan geeft richting aan slimme groei. Logiesaccommodaties bevorderen brede welvaart door hun bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit, voorzieningen, banen, stuwende economische bestedingen en leefbaarheid. Met dit actieplan wil de provincie het logiesaanbod in Fryslân bestendigen en verbeteren, een prettige en gezonde leefomgeving creëren én natuur- en cultuurerfgoed behouden.
- In de Omgevingsvisie Fryslân 2020 'De Romte Diele' wordt beschreven: "nieuwe ontwikkelingen worden bij voorkeur ingezet voor behoud van vitaliteit van (voorzieningen in) dorpen en steden, passend bij de Friese identiteit en de doelgroep cultuurtoerisme. De inpassing ervan in de omgeving gebeurt op basis van maatwerk, met toepassing van de ontwikkelprincipes. Aandachtspunten hierbij zijn: (markt)potenties, aansluiten bij bestaande recreatieve voorzieningen en accommodaties (concentratievoordelen), draagvlak in de omgeving, versterking van cultuur- en natuurerfgoed en van leefbaarheid in dorpen en steden." Deze omgevingsvisie heeft gezorgd voor de omgevingsverordening 2022 die buiten het stedelijke gebied door de gemeente Waadhoeke wordt geraadpleegd, met name artikel 2.14 tot en met 2.16 m.b.t. recreatie.
- Het gezamenlijk doel van de Provincie en de gemeente is het stimuleren van kwaliteit en innovatie van nieuwe of bestaande logiesaccommodaties door uitnodigende en uitdagende 'ja, mits' omgevingsprogramma's.

2.2.4 Gemeentelijk

Omgevingsvisie Gemeente Waadhoeke

Op 6 november 2025 werd de Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke vastgesteld.

In de omgevingsvisie staan de hoofdlijnen van beleid voor de lange termijn van de gemeente. Hierin staat beschreven welke koers de gemeente Waadhoeke wil varen, maar ook hoe de gemeente omgaat met initiatieven in de fysieke leefomgeving die niet in het omgevingsplan passen.

In de omgevingsvisie staan drie ambities centraal:
1. Kwaliteit van leven
2. Vitale economie
3. Natuurlijk in balans

Om deze ambities te realiseren, zijn er 9 speerpunten opgesteld. Per speerpunt is uitgewerkt wat de gemeente belangrijk vindt en waar zij naar streeft.

Het Omgevingsprogramma Logiesaccommodaties draagt bij aan het realiseren van met name speerpunt 5. Hier geeft de gemeente aan te streven naar een gemeente waar ruimte is voor de ontwikkeling van innovatieve bedrijven en duurzaam toerisme, ten gunste van de leefbaarheid.
- De gemeente stimuleert bedrijven die op een slimme manier inspelen op maatschappelijke opgaven zoals leefbaarheid en duurzaamheid. De gemeente is blij met circulaire bedrijven.
- Kleinschalige verblijfsrecreatie, daghoreca en dagrecreatie in de dorpen en het landelijk gebied kunnen jaarrond helpen om de leefbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving te versterken. Waar bezoekers komen is meer reuring.
- De ontwikkeling in toerisme en recreatie zorgt niet alleen voor leefbaarheid maar ook voor banen; nu en in de toekomst. Gemeente Waadhoeke ziet graag bedrijven die vernieuwende stappen zetten in de verduurzaming. Dat kan zijn op het gebied van klimaat, energie, besparing/hergebruik van grondstoffen (circulariteit) of verrijking van de natuur (biodiversiteit).
- Vitalisering en verduurzaming van bestaande vakantieparken wordt gestimuleerd.

Toerisme en recreatie
- Op 21 januari 2020 is de nota Recreatie en Toerisme 'Beleef Waadhoeke' vastgesteld door de raad. Deze nota is met name gericht op meer bestedingen. De gemeente Waadhoeke heeft zich als doel gesteld meer (kwaliteits-)bezoekers te willen trekken naar de gemeente, die kunnen genieten van onze prachtige natuur, omgeving en faciliteiten, geld besteden in onze gemeente en zo de economische en toeristische sector versterken.
- De positie van het gastvrijheidsdomein in Nederland is de afgelopen jaren in snel tempo veranderd: van doel naar middel. Er wordt niet langer gestreefd naar onbeperkte groei (volume), maar gastvrijheid wordt ingezet als middel om maatschappelijke opgaven te realiseren (verhogen brede welvaart in

plaats van economische winst voor de sector zelf, behouden cultureel erfgoed). De sector beweegt zich van bestedingsgericht naar bestemmingsgericht.
- Bestemmingsmanagement sluit ook aan bij het gedachtengoed van de 17 Sustainable Development Goals, oftwel SDG's, van de Verenigde Naties, die gemeente Waadhoeke omarmt. Het uiteindelijke doel hiervan is een duurzame wereld voor iedereen.
- In 2024 is het gezamenlijke meerjarenplan voor de regiomarketing van Noardwest Fryslân vastgesteld door de gemeenten Waadhoeke, Harlingen en Leeuwarden. In dit plan ligt de focus met name op het buitengebied en slow-toerisme.

Herijkt ontwikkelperspectief 2018-2028
- Vanuit het herijkte ontwikkelperspectief Waadhoeke 2018-2028 is de ambitie om te zorgen voor een kwalitatief hoog en gevarieerd aanbod voor de toerist en recreant en het koesteren van de uniekheid van onze lokale kunst, cultuur en robuuste landschappen.
- We zien kansen op ons afkomen waarvoor samenhangend beleid nodig is. Een kapstok met handreikingen welke richting geeft aan nieuwe aanvragen en ruimte voor nieuwe ideeën en aanvullingen.

Duurzaamheidsagenda 2025-2028
- Op 28 november 2024 heeft Waadhoeke de geactualiseerde Duurzaamheidsagenda 2025-2028 vastgesteld. In deze duurzaamheidsagenda geeft gemeente Waadhoeke aan een voorbeeld te willen zijn voor duurzaam handelen waarbij we streven naar een energie-neutrale gemeente in 2040.
- Gemeente Waadhoeke wil een duurzame gemeente zijn waardoor we beter op de toekomst zijn voorbereid, het prettiger en gezonder leven is, de economie versterkt wordt, het bijdraagt aan gelijke kansen voor iedereen en het uitnodigt om het gebied te bezoeken en te ontdekken.
- Ook wordt ingezet op een circulaire economie, waarbij zoveel als mogelijk gebruik wordt gemaakt van aanwezige grondstoffen en zo weinig mogelijk nieuwe grondstoffen worden toegevoegd: een kringloop.

Toeristenbelasting
- Sinds 2025 wordt er in de gemeente Waadhoeke toeristenbelasting geïnd. De gemeente heeft als doel meer inkomsten, kennis en data te genereren voor de sector Recreatie en Toerisme, zodat er meer kennis beschikbaar is en ambities in deze sector gerealiseerd kunnen worden.
- Ondernemers zijn verplicht zich te registeren bij de gemeente als logiesverstrekkende locatie, zodat er een goed inzicht ontstaan van het aantal verhuurders dat verplicht is belasting af te dragen.

3 Ontwikkelkader

3.1 Ambities en richtlijnen logiesaccommodaties

3.1.1 Algemeen

Gemeente Waadhoeke wil ruimte bieden voor vernieuwend, duurzaam en kwalitatief logiesaanbod. De ambities voor logiesaccommodaties zijn gebaseerd op de missie zoals omschreven in de beleidsnota "Gastvrij Fryslân 2028": *"In 2028 hebben Friese inwoners profijt van een slimme groei van het toerisme. Dit zorgt voor een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, een bijdrage aan het behoud van natuur- en cultuurerfgoed en toekomstbestendige banen in een veranderende economie."*

Daarnaast sluiten de ambities in deze paragraaf aan op de ambities en het beleid van de gemeente zoals vermeld in paragraaf 2.2.4 In het algemeen geldt bij de beoordeling van initiatieven dat er gestreefd wordt naar een evenwichtige toedeling van functies aan locaties c.q. een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

3.1.2 Kwaliteit en diversiteit

- De basis is behoud van natuur, cultuur en groei van kwaliteitstoerisme.
- Logiesaccommodaties zijn innovatief, vernieuwend, onderscheidend, vitaal en kwalitatief.
- Logiesaanbod past in de omgeving, voegt zich naar de aard van het landschap en voegt landschappelijke kwaliteit toe. Het aanbod versterkt landschappelijke kwaliteiten, benut culturele gebiedskwaliteiten en sluit aan bij de omgevingsaspecten uit de provinciale omgevingsverordening.
- Toeristische logiesaccommodaties worden uitsluitend gebruikt voor toeristisch-recreatieve doeleinden en worden niet als woonruimte verhuurd.

3.1.3 Duurzaam en circulair

- Nieuwe logiesaccommodaties worden bij voorkeur circulair ontwikkeld en geëxploiteerd en dragen bij aan de maatschappelijke opgaven van de samenleving.

- Aandacht voor duurzame landschapsontwikkeling, natuur, biodiversiteit, beleving en waardering van de natuur. Toerisme is een groeisector en onze gemeente heeft veel potentie op het gebied van landbouw (agrotoerisme), het wad (natuur) en in de stad Franeker (kwaliteitsstad en rijk aan cultuur).
- Nieuwe bedrijfsconcepten komen bij voorkeur tegemoet aan één of meerdere duurzame ontwikkeldoelen van de gemeente Waadhoeke.
- Belasting op de natuur is minimaal.

3.1.4 Toekomstbestendig

- Gemeente Waadhoeke streeft naar verspreiding van logiesaccommodaties over de gehele gemeente en het jaarrond aanbieden van logiesaccommodaties.
- Ruimte voor (her)ontwikkeling die de diversiteit van de logiesbedrijven vergroot. Het aanbod bevordert diversiteit in het toeristische cluster.
- We gaan voor slimme groei-initiatieven die een positieve bijdrage leveren aan Brede Welvaart.

3.1.5 Kleinschalig

- Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen zijn met name bedoeld voor de rustzoekende en kwaliteitstoerist. Het is daarom belangrijk om logiesvoorzieningen kleinschalig te houden. Alleen op deze manier blijven ze ook op lange termijn een waardevolle toevoeging op het toeristisch netwerk van Waadhoeke en Fryslân en wordt een divers aanbod voor verschillenden doelgroepen beter geborgd.
- Kleinschalige logiesaccommodaties leveren een positieve bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid en aan de brede welvaart in de gemeente.
- Ontwikkelingen zijn op passende schaal en aard van het landschap, de omgeving en de locatie.

3.1.6 Recreatief ondernemerschap

Bij nieuwe ontwikkelingen waarbij maatwerk van toepassing is, kiezen wij voor recreatief ondernemerschap wanneer het initiatief niet ondersteunend of ondergeschikt aan de hoofdfunctie is. Om uitponding en ondermijnende activiteiten tegen te gaan en de samenhangende gebiedsontwikkeling en het beheer te waarborgen, is een anterieure overeenkomst tussen de ontwikkelaar en de gemeente een mogelijke optie. In deze overeenkomst worden in een vroegtijdig stadium (voor vergunningverlening) afspraken gemaakt over de toekomstige inrichting, beheer en onderhoud van het terrein of gebied en de exploitatie. Denk hierbij aan de verplichting te verhuren via een centrale verhuurorganisatie die een resultaatsverplichting aangaat. Ook een verbod op permanente en tijdelijke bewoning kan onderdeel van een anterieure overeenkomst zijn of een verklaring dat de Wet Bibob van toepassing is.

3.2 Onderscheid in gebieden

3.2.1 Algemeen

Het gebied waarbinnen een initiatiefnemer een nieuwe logiesaccommodatie wil ontwikkelen of een bestaande wil uitbreiden of aanpassen, is leidend wat betreft de mogelijk- en onmogelijkheden. De reden hiervoor is dat de gemeente Waadhoeke te maken heeft met de omgevingsverordening van de provincie waarin beleidsregels zijn opgenomen voor het ontwikkelen van recreatieve voorzieningen buiten het bestaand stedelijk gebied. De afweging van initiatieven binnen bestaand stedelijk gebied is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Beleidsregels geven duidelijkheid aan de initiatiefnemers over wat wel of niet mogelijk is. Om invulling aan deze regels te geven en om per gebied ambities te kunnen realiseren, is de gemeente Waadhoeke ingedeeld in gebieden. De locatie waarop het initiatief betrekking heeft, is daarmee leidend voor verdere toetsing van initiatieven.

De gebieden die we voor de toepassing van dit omgevingsprogramma onderscheiden binnen de gemeente zijn:
1. Landelijk gebied (buiten de bebouwde kom) > Landelijk gebied
2. Dorpskernen (binnen de bebouwde kom) & Franeker buiten de bolwerken > Dorpskernen en Franeker buiten bolwerk
3. Franeker binnenstad binnen de bolwerken > Franeker binnenstad

3.2.2 Landelijk gebied (buiten de bebouwde kom)

Het uitgestrekte weidse landschap geeft de wind vrij spel. De afstanden zijn groot wat bijdraagt aan de beleving van vrijheid. Binnen het buitengebied valt veel te beleven en te ontdekken. Fietsen over de dijken, maar ook het bezoeken van de kleine dorpskernen met haar mooie kerkjes, stinzen en staten. Via de kleine vaarwegen krijg je weer een gehele nieuwe kijk op het landschap. Er liggen veel kansen op het

gebied van recreatie & toerisme die bij kunnen dragen aan deze beleving zoals in het landschap passende kleinschalige accommodaties. Hiermee kun je afstanden overbrugbaar maken en toeristen de omgeving laten verkennen. Van belang zijn de borging van de omgevingskwaliteiten zoals kwaliteit van natuur, het landschap inclusief openheid, donkerte, stilte en rust. Initiatieven mogen geen afbreuk doen aan de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en de natuurlijke waarden van het landelijk gebied. Grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied zijn niet wenselijk.

3.2.3 Dorpskernen (binnen de bebouwde kom) & Franeker buiten de bolwerken

Gemeente Waadhoeke bestaat uit een zeer oud, grootschalig landschap waarin dorpen zeer essentieel zijn als oriëntatiepunten. Dit gebied bestaat uit kleigebied, kwelderwallen en kweldervlakten. Het gebied toont een hoge concentratie kerkgebouwen, restanten van kloosterterreinen, uithoven, stinsweren, stinzen en staten. In het gebied ligt een aanzienlijk aantal beschermde stads- en dorpsgezichten en gebieden met bijzondere waarden. Historische identiteit vormt de basis voor ruimtelijke kwaliteit in de dorpen. Eigentijdse ontwikkelingen die voortbouwen op die identiteit versterken de kwaliteit en samenhang van dorpen. In de dorpskernen is het van belang dat het cultuur-historisch erfgoed blijft behouden en dat er blijvend waarde wordt gehecht aan de historische identiteit. Recreatiemogelijkheden in een dorp vormen een kans en kunnen zorgen voor levendigheid. Van belang is dat het in de dorpskernen gaat om kleinschalige ontwikkelingen in bij voorkeur bestaande gebouwen. Franeker buiten de bolwerken is een gebied binnen de bebouwde kom, maar buiten de stadskern. Hier gelden dezelfde beleidsregels als in een dorpskern.

3.2.4 Franeker binnenstad binnen de bolwerken

Toeristische verblijfsfuncties in de binnenstad kunnen bijdragen aan een compacte, aantrekkelijke en vitale binnenstad. Behoud en versterking van een breed pakket aan toeristische voorzieningen draagt bij aan vergroting van het bestedingsniveau in de stad en kan daardoor een positieve bijdrage leveren aan de werkgelegenheid. Om toeristen langer in Franeker te laten verblijven, moeten er meer mogelijkheden worden geboden om te kunnen verblijven in de historische binnenstad. Dit is al deels mogelijk met de aanwezige (kleinschalige) hotels in de stad, maar er is ruimte voor meer.

4 Uitvoering

4.1 Verken jouw idee

Met ‘Verken jouw idee’ biedt gemeente Waadhoeke initiatiefnemers de gelegenheid een idee te verkennen en te toetsen in samenwerking met de gemeente. Welke vergunningen zijn er nodig? Welke mogelijkheden zijn er voor mijn plan op deze locatie, waar moet ik rekening mee houden? Past het plan binnen de ambities en visie van de gemeente en met welke regels moet ik rekening houden? Allemaal zaken die aan bod komen tijdens dit ‘Verken jouw idee’-proces.

De initiatiefnemer krijgt een contactpersoon (behandelaar) toegewezen en wordt wanneer nodig uitgenodigd voor een gesprek om de plannen verder toe te lichten.

De gemeente bekijkt en beoordeelt het idee op wenselijkheid en haalbaarheid. Dit omgevingsprogramma voor logiesaccommodaties wordt hiervoor mede gebruikt. Er wordt gekeken of het initiatief past binnen de beleidsregels en het ontwikkelkader van dit omgevingsprogramma. Daarbij kijken we ook naar de regels van andere overheden, zoals het waterschap of de provincie.

4.2 Mogelijke uitkomsten

Na het beoordelen van een initiatief komt de gemeente tot één van de volgende conclusies:
1. JA: Het is een wenselijk en haalbaar initiatief en de vervolgstappen worden inzichtelijk gemaakt.
2. JA, MITS: met een aantal aanpassingen ziet de gemeente zeker kansen voor het initiatief. De gemeente geeft aan op welke onderdelen het wenselijk is het idee aan te passen of onder welke voorwaarden het idee verder uitgewerkt kan worden.
3. NEE: de gemeente vindt jouw idee niet wenselijk. Het past niet binnen onze visie, doelen en regels. Het wordt afgeraden een formele aanvraag in te dienen.

4.3 Formele vergunningaanvraag

Na een positieve uitkomst van het ‘Verken-jouw-idee'-proces kan er een formele aanvraag gedaan worden. De gemeente kan de aanvrager informeren over wat daarvoor nodig is. Voor het overgrote deel van de aanvragen kan de vergunning binnen 8 weken + 6 weken uitstel worden verleend. Wanneer er advies moet worden ingewonnen bij de provincie duurt de procedure 12 weken + 6 weken uitstel. Indien aanvragen complex zijn, dan kan het traject ongeveer 26 weken in beslag nemen.

Wanneer de Wet Bibob wordt toegepast, kan dit invloed hebben op bovenstaande doorlooptijden.

4.4 Projectplan

Bij de aanvraag van een vergunning dient de initiatiefnemer een projectplan in om de toeristisch-recreatieve wenselijkheid te kunnen beoordelen.

In dit plan staan de volgende aspecten:
1. Omschrijving van het plan.
2. Omschrijving van de meerwaarde en het onderscheidend vermogen.
3. Situatietekening zowel van de inrichting van het erf als van de inrichting van de gebouwen met oog voor het landschap en een inrichting met streekgebonden beplanting inclusief parkeerplaatsen voor de bezoekers.

Voor het aantal benodigde parkeerplaatsen zijn altijd de dan geldende parkeernormen van de gemeente Waadhoeke van toepassing. Bij ruimte op het perceel moet parkeren op het eigen erf worden gerealiseerd. Houd hierbij ook rekening met het nachtlandschap, gebruik zo weinig mogelijk buitenverlichting of stel de verlichting zo in dat de nachtbiodiversiteit er zo min mogelijk last van heeft.
1. Omschrijving van de doelgroep.
2. Omschrijving van aangeboden faciliteiten en voorzieningen.
3. Omschrijving van een duurzame uitvoering, denk hierbij aan materiaalgebruik, circulariteit, duurzame energieopwekking, versterking/herstel van inheemse biodiversiteit, zo min mogelijk verharding, watergebruik, afvalscheiding, maatschappelijk verantwoord ondernemen.

4.5 Beknopte schematische weergave beoordeling initiatief

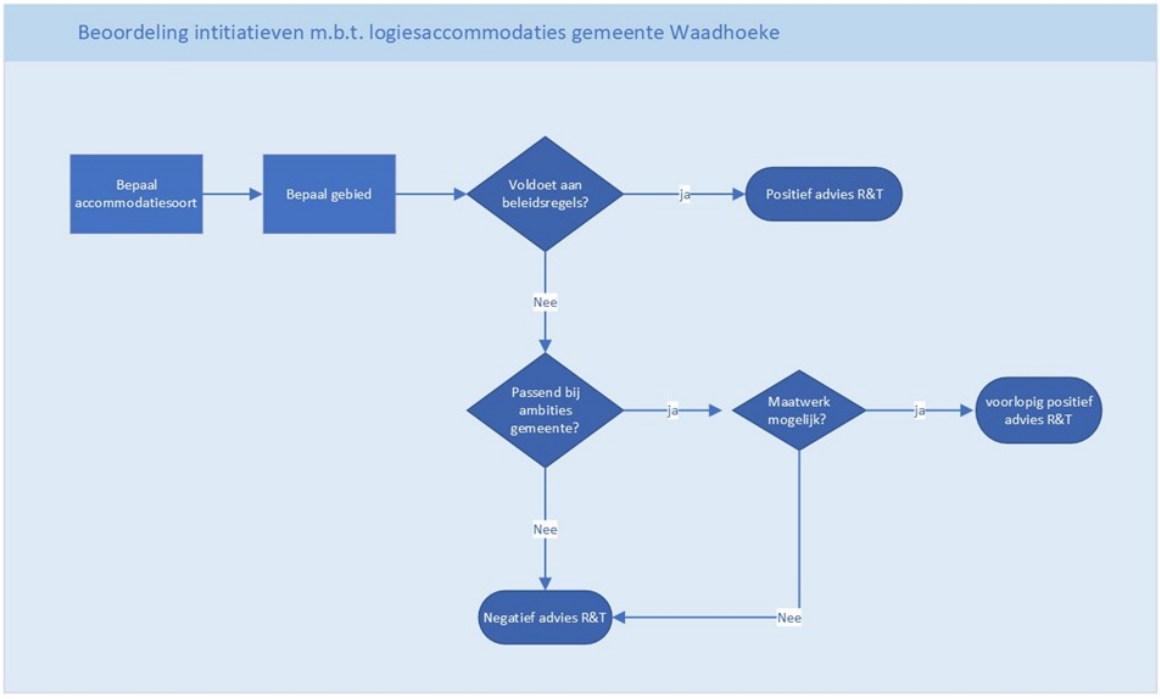

Bijlage I

Verwijzingen

Mondiaal/Landelijk beleid:
- De 17 sustainable developmentgoals van de Verenigde Naties
- De 7 pijlers van een circulaire economie van Metabolic
- Actieagenda Perspectief 2030 Bestemming Nederland

Provinciaal beleid:
- Beleidsnota Gastvrij Fryslân 2028
- Uitvoeringsprogramma Gastvrij Fryslân 2028
- Omgevingsvisie provincie Fryslan
- Omgevingsverordening provincie Fryslan

Regionaal / Lokaal beleid:
- Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke
- Meerjarenplan regiomarketing Visit Noardwest Fryslân
- Nota recreatie en toerisme 'Beleef Waadhoeke'
- Duurzaamheidsagenda 2025-2028
- Definitieve nota Herijking Ontwikkelperspectief
- *Hier ook nog de link opnemen naar de beleidsregels*

Bijlage II Geo-informatieobjecten

Dorpskernen en Franeker buiten bolwerk	/join/id/regdata/gm1949/2026/gebiedsaanwijzing_0b93143044964ff99939174ca8fa09c8/nld@2026-05-15;1
Franeker binnenstad	/join/id/regdata/gm1949/2026/gebiedsaanwijzing_4c54908310974fbd85ecc4a20e2bfab3/nld@2026-05-15;1
Landelijk gebied	/join/id/regdata/gm1949/2026/gebiedsaanwijzing_86cd439cbeb54b209c85c3222bb47b3a/nld@2026-05-15;1